

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU
z dnia ...*25 marca*.....2026 roku
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Długosz Królewski w Łęczynie”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) zarządza się, co następuje:

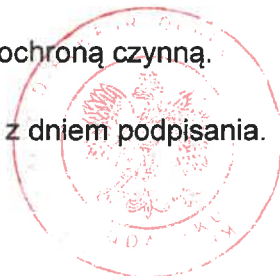
§ 1. Ustanawia się na 5 lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Długosz Królewski w Łęczynie”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań zawiera załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku
Anna Tchórzewska

Załączniki do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia...*25 marca*.....2026 roku
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Długosz Królewski w Wierzchucinie”

Załącznik nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1.	Odwadnianie torfowisk, na których występuje długosz królewski poprzez funkcjonujące rowy.	1) Utrzymanie zastawek piętrzących wodę w torfowiskach w stanie umożliwiającym ich sprawne funkcjonowanie; 2) monitorowanie poziomu wody w torfowiskach.
2.	Zbyt kwaśny odczyn wody w torfowiskach, na których występuje długosz królewski.	1) Monitorowanie odczynu wody w torfowiskach; 2) utrzymanie odczynu wody w granicach optymalnych dla długosza.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
3.	Antropopresja: 1) wydeptywanie, niszczenie roślinności, płoszenie zwierząt, przez osoby poruszające się poza wyznaczonym szlakiem ¹⁾ ; 2) pozostawianie odpadów w rezerwacie.	1) Utrzymanie infrastruktury ukierunkowującej ruch turystyczny w należyтым stanie; 2) utrzymanie/uzupełnienie tablic informujących o ochronie rezerwatowej; 3) usuwanie odpadów.
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne		
4.	Nie zidentyfikowano.	Nie określono.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
5.	Nie zidentyfikowano.	Nie określono.

¹⁾ Szlak został wyznaczony na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24.02.2023 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Długosz Królewski w Łęczynie”.

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia...*25 marca*..... 2026 roku
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Długosz Królewski w Wierzchucinie”

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych ²⁾
1.	Utrzymanie zastawek stabilizujących poziom wody na dwóch torfowiskach przeciętych rowem melioracyjnym w stanie umożliwiającym ich sprawne funkcjonowanie.	Dwie zastawki, zakres prac - wg potrzeb.	Wydzielenia: 4h, 4i.
2.	Monitoring odczynu wody w torfowiskach.	Optymalnie trzykrotnie w ciągu sezonu wegetacyjnego (maj, lipiec, wrzesień).	Wydzielenia: 4i, 4k.
3.	Wapnowanie torfowisk, np. kredą jeziorną, w celu przybliżenia odczynu wody do wartości optymalnej dla długosza królewskiego (pH od 4,5 do 7,0).	Punktowo w 2 miejscach w czasie roztopów (po około 200 kg na punkt) – w przypadku, gdy w roku poprzednim stwierdzono spadek pH poniżej wartości 4,0.	W miejscu wpływu wody z rowu łączącego oba torfowiska oraz w miejscu dopływu wody do torfowiska.
4.	Monitoring poziomu wody w torfowiskach.	Przynajmniej 2 razy w roku.	Wydzielenia: 4i, 4k.
5.	Utrzymanie infrastruktury służącej ukierunkowaniu ruchu turystycznego i ograniczaniu antropopresji.	Według potrzeb.	Wydzielenie 4h.
6.	Utrzymanie/uzupełnienie tablic „urzędowych” informujących o ochronie rezerwatowej.	Nie mniej niż dwie tablice.	W sąsiedztwie granicy rezerwatu.
7.	Usuwanie odpadów.	Według potrzeb.	Cały rezerwat.

²⁾ Nadleśnictwo Strzebielino, leśnictwo Świetlino, wg Planu Urządzenia Lasu na lata 2022-2031.

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymania celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat został uznany na mocy § 4 zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 lipca 1977 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 19 poz. 107) w celu zachowania „stanowiska paproci długosza królewskiego”. Obecnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 11 maja 2022 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Długosz Królewski w Łęczynie” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2022 r. poz. 2249). Celem ochrony rezerwatu jest: *zachowanie populacji długosza królewskiego Osmunda regalis występującego w zatorfionych obniżeniach terenu oraz otaczających je lasach bukowych.*

Dla rezerwatu „Długosz Królewski w Łęczynie” ustanowiono plan ochrony, który obowiązywał w latach 2000-2004. W ww. planie wskazano zagrożenia dla przedmiotu ochrony rezerwatu oraz działania służące ograniczeniu tych zagrożeń. Jako zagrożenie dla populacji długosza królewskiego zidentyfikowano m.in.: zbyt niski poziom wody w torfowiskach i zbyt niski (kwaśny) odczyn wody. W ramach działań ochronnych Nadleśnictwo Strzebielino wybudowało zastawki piętrzące wodę, które w 2012 roku zostały wyremontowane. W ubiegłych latach wykonywano również miejscowe wapnowanie torfowisk, które podwyższyło w pewnym zakresie wartość odczynu wody przybliżając ją do wartości bardziej korzystnej dla długosza.

W roku 2012 wykonano „Ocenę efektów podejmowanych działań ochronnych i stanu zachowania populacji długosza królewskiego *Osmunda regalis* w rezerwacie przyrody *Długosz Królewski w Łęczynie*” (Sadowska A., 2012). Sporządzona ocena wykazała pozytywny wpływ zastawek na poziom wody w torfowiskach, a tym samym na populację długosza. Odczyn wody w torfowiskach, na których występuje długosz jest nadal zbyt niski (około 3,5-4,0); należy więc kontynuować wapnowanie obu obiektów. Poziom i odczyn wody powinny być monitorowane. Ocena wskazała również, iż populacja długosza w rezerwacie „systematycznie zwiększa swą liczebność oraz areał występowania, a osobniki ją tworzące znajdują się w większości w dobrej kondycji życiowej”, co świadczy o właściwym kierunku prowadzonych dotychczas działań ochronnych.

Działania ochronne wykonuje Nadleśnictwo Strzebielino – zgodnie z wytycznymi zawartymi w *Ocenie* oraz zadaniach ochronnych. Działania te mają na celu ograniczenie zagrożeń dla populacji długosza królewskiego *Osmunda regalis* – przedmiotu ochrony rezerwatu, zachowanie jego populacji, jak też polepszenie stanu fitocenoz, w których on występuje.

Dla ograniczenia penetracji rezerwatu poza wyznaczonym szlakiem, konieczne jest utrzymanie istniejącej infrastruktury. Ukierunkowuje ona ruch turystyczny i ogranicza niszczenie roślin, wydeptywanie, płoszenie zwierząt. Jest też istotna ze względu na bezpieczeństwo ludzi zwiedzających rezerwat, gdyż torfowiska, na których rośnie długosz są bardzo podmokłe i mogą stwarzać zagrożenie dla osób, które na nie wejść.

W rezerwacie nie przewiduje się wykonywania zadań ochronnych dotyczących ochrony czynnej gatunków zwierząt lub grzybów. W rezerwacie nie ma obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową.

W bieżącym roku, zgodnie z pismem (ZG.7212.7.2025 z dnia 5.02.2026 r.), Nadleśnictwo Strzebielino planuje monitorowanie stanu zastawek, pomiary pH i poziomu wody oraz utrzymanie infrastruktury służącej udostępnieniu rezerwatu. Wyniki monitoringów będą decydowały o działaniach w kolejnych latach.

Podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie tablic „urzędowych” jest RDOŚ w Gdańsku.

Projekt został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (pismo DZP-WP.6201.12.2026.AL z dnia 13.03.2026 r.). GDOS nie wniosła uwag do projektu zarządzenia.